

Prokura łączna: drugą osobą w prokurze łącznej musi być prokurent

Joanna Górniak, [radca prawny Poznań](#) Rödl & Partner

Skoro prokura łączna polega na tym, że do skuteczności złożenia oświadczenia woli w imieniu reprezentowanego wymagane jest współdziałanie co najmniej dwóch prokurentów łącznych, to drugą osobą w prokurze łącznej nie może być inna osoba niż prokurent.

Tak uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25 lutego 2016 r., II PZ 24/15.

Pozwana (spółka z o.o.) wniosła 14 sierpnia 2015 r. skargę kasacyjną od wyroku sądu okręgowego z 21 kwietnia 2015 r. Pismem z 19 sierpnia 2015 r. zobowiązano pełnomocnika pozwanej do złożenia w terminie 7 dni pełnomocnictwa upoważniającego go do reprezentowania spółki przed Sądem Najwyższym pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Wykonując to zarządzenie, pełnomocnik pozwanej przy piśmie z 28 sierpnia 2015 r. przedłożył dokument pełnomocnictwa datowany na 10 sierpnia 2015 r. i podpisany przez E. S. oraz J. S. - prokurentów ustanowionych w spółce.

Sąd okręgowy odrzucił skargę kasacyjną. W ocenie sądu, przedłożone pełnomocnictwo nie stanowiło właściwego umocowania adwokata do wniesienia skargi kasacyjnej, bowiem zgodnie z odpisem z KRS, uprawnionych do reprezentacji spółki jest dwóch członków zarządu łącznie lub członek zarządu łącznie z prokurentem. W spółce ustanowiono ponadto prokurę łączną, która uprawnia do reprezentacji spółki łącznie z członkiem zarządu. Wynika z tego, że ustanowieni w spółce prokurenci nie są uprawnieni do reprezentowania spółki z wyłączeniem członka zarządu, a tym samym nie byli oni umocowani do udzielenia adwokatowi pełnomocnictwa do zastępowania pozwanej przed Sądem Najwyższym. W rezultacie skarga kasacyjna sporządzona przez osobę nieuprawnioną podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Pozwana wniosła zażalenie na postanowienie sądu okręgowego, zarzucając m.in. naruszenie art. 1091 § 1 w związku z art. 1094 § 1 Kodeksu cywilnego (k.c.), przez ich niewłaściwe zastosowanie i bezzasadne przyjęcie, że osoba, której została udzielona przez przedsiębiorcę prokura łączna, może być uprawniona do reprezentowania tego przedsiębiorcy wyłącznie przez działanie wraz z członkiem zarządu spółki, podczas gdy zakres prokury udzielonej J.S. uprawniał go do łącznego działania z drugim prokurentem, a zatem pełnomocnictwo zostało udzielone przez uprawnione osoby.

Sąd Najwyższy uwzględnił zażalenie. —Joanna Górniak

Komentarz eksperta

Komentowane postanowienie SN dotyczy kwestii, która rozstrzygnięta została w uchwale SN z 30 stycznia 2015 r., III CZP 34/14. Sąd Najwyższy w składzie 7-osobowym stwierdził, iż niedopuszczalny jest wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS jednego prokurenta z zastrzeżeniem, że może on działać tylko łącznie z członkiem zarządu (tzw. „prokura łączna niewłaściwa” lub „prokura łączna z członkiem zarządu”). Na tę uchwałę powołał się SN w niniejszym postanowieniu uwzględniając zażalenie spółki i stwierdzając, że pełnomocnictwo udzielone adwokatowi przez dwóch prokurentów łącznych było prawidłowe, wobec czego nie było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej. Przepisy ustawy (art. 205 § 1 Kodeksu spółek handlowych) lub postanowienia umowy (statutu) przewidujące możliwość reprezentowania spółki kapitałowej przez członka zarządu łącznie z prokurentem nie mogą ograniczać kompetencji prokurentów wynikającej z przepisów o prokurze.

Przypomnijmy, że prokurent jest, zgodnie z przepisami k.c., szczególnym pełnomocnikiem przedsiębiorcy podlegającego obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców. Prokura obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, nie można prokury ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.

Kodeks cywilny przewiduje także, że prokura może być udzielona kilku osobom łącznie (prokura łączna) lub oddzielnie (prokura samoistna). Prokurent samoistny może – w granicach swojego umocowania – działać za przedsiębiorcę samodzielnie. Natomiast prokurent łączny jest ograniczony tym, że nie może działać skutecznie samodzielnie, lecz musi

współdziałać z drugim prokurentem (lub większą ich liczbą). Przepisy k.c. nie przewidują natomiast prokury łącznej z członkiem zarządu.

Co prawda, według art. 205 § 1 k.s.h., jeżeli zarząd spółki z o.o. jest wieloosobowy, sposób reprezentowania określa umowa spółki, jeśli zaś umowa nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki konieczne jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Jednak – jak stanowi § 3 tego artykułu – przepis § 1 nie wyłącza ustanowienia prokury jednoosobowej lub łącznej i nie ogranicza praw prokurentów wynikających z przepisów o prokurze.

Warto zwrócić uwagę na procedowany obecnie w Sejmie projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców. Proponuje się w nim m.in. wprowadzenie w k.c. przepisu, zgodnie z którym prokura może obejmować umocowanie także albo wyłącznie do dokonywania czynności wspólnie z członkiem organu zarządzającego lub współnikiem reprezentującym handlową spółkę osobową. Wejście przepisu w życie planowane jest na 1 stycznia 2017 r. Jak czytamy w uzasadnieniu do projektu, bezpośrednim skutkiem zmiany będzie zwiększenie swobody udzielenia prokury przez przedsiębiorców (przez umożliwienie zastrzeżenia przy prokurze reprezentacji mieszanej), jak również przywrócenie pewności co do możliwości udzielania prokury umocowującej jedynie do współdziałania z członkiem organu zarządzającego (lub współnikiem reprezentującym handlową spółkę osobową). Umożliwi to wpis takiej prokury do rejestru przedsiębiorców KRS i będzie stanowiło o skuteczności czynności prawnych dokonanych w ten sposób.

Zmiana jest wyjściem naprzeciw obrońcom prokury łącznej niewłaściwej twierdzącym, iż jest ona potrzebna i użyteczna np. w razie choroby członka dwuosobowego zarządu albo kiedy zabezpieczenie interesów spółki przemawia przeciwko udzieleniu prokury jednej osobie, a udzielenie jej kilku jest zbyt kosztowne. Dodatkowo, zdaniem części doktryny, nie narusza ona bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.

Z naszej praktyki wynika ponadto, że część sądów rejestrowych (pomimo stanowiska SN wyrażonego w uchwale z 30 stycznia 2015r.) nadal wpisywało a część tych sądów odmawiało wpisania reprezentacji mieszanej (prokurent działający wraz z członkiem zarządu). Wobec tego planowaną zmianę należy ocenić pozytywnie, gdyż przyczyni się ona do ujednoczenia praktyki.

Źródło: <http://www.rp.pl/Firma/311259972-Prokura-laczna-druga-osoba-w-prokurze-lacznej-musi-byc-prokurent.html#ap-2>